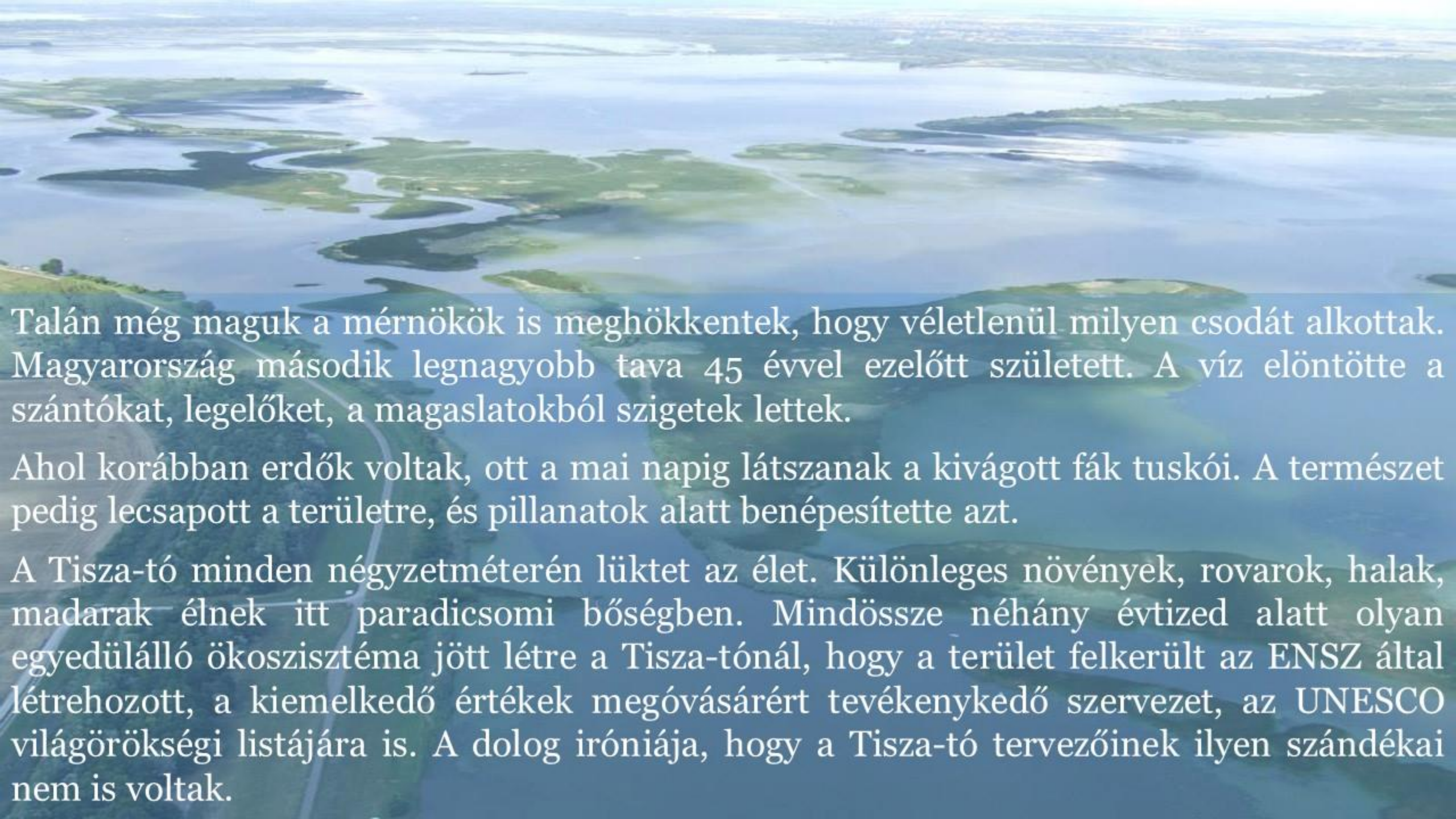




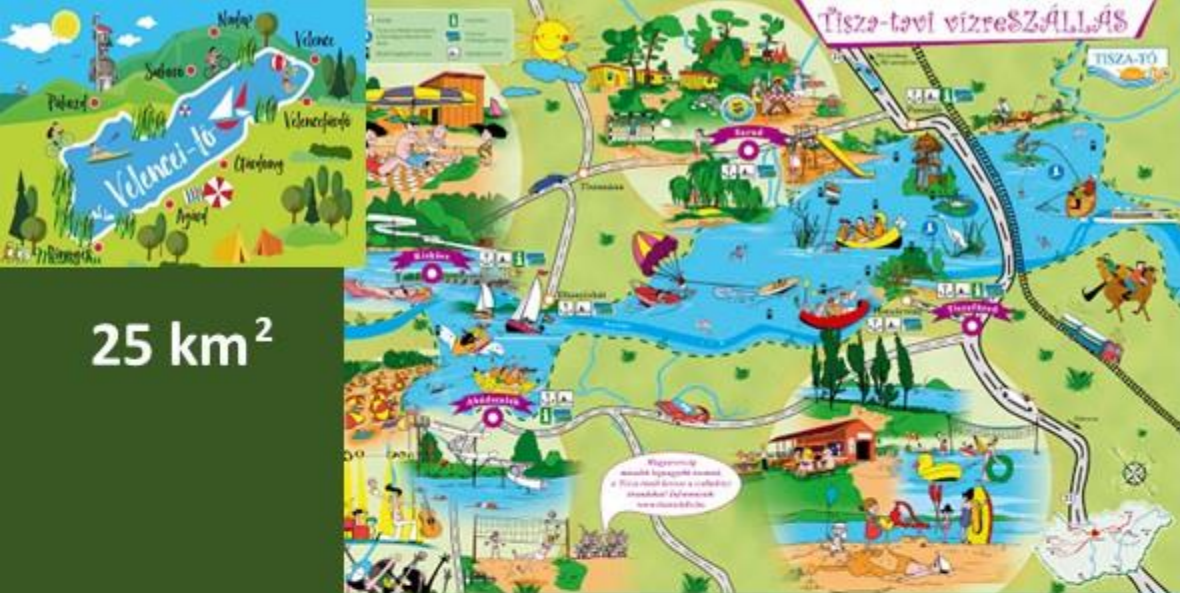
a Tisza-tó



Talán még maguk a mérnökök is meghökkentek, hogy véletlenül milyen csodát alkottak. Magyarország második legnagyobb tava 45 évvel ezelőtt született. A víz elöntötte a szántókat, legelőket, a magaslatokból szigetek lettek.

Ahol korábban erdők voltak, ott a mai napig látszanak a kivágott fák tuskói. A természet pedig lecsapott a területre, és pillanatok alatt benépesítette azt.

A Tisza-tó minden négyzetméterén lüktet az élet. Különleges növények, rovarok, halak, madarak élnek itt paradicsomi bőségben. Mindössze néhány évtized alatt olyan egyedülálló ökoszisztéma jött létre a Tisza-tónál, hogy a terület felkerült az ENSZ által létrehozott, a kiemelkedő értékek megóvásáért tevékenykedő szervezet, az UNESCO világörökségi listájára is. A dolog iróniája, hogy a Tisza-tó tervezőinek ilyen szándékai nem is voltak.



25 km²

125 km²

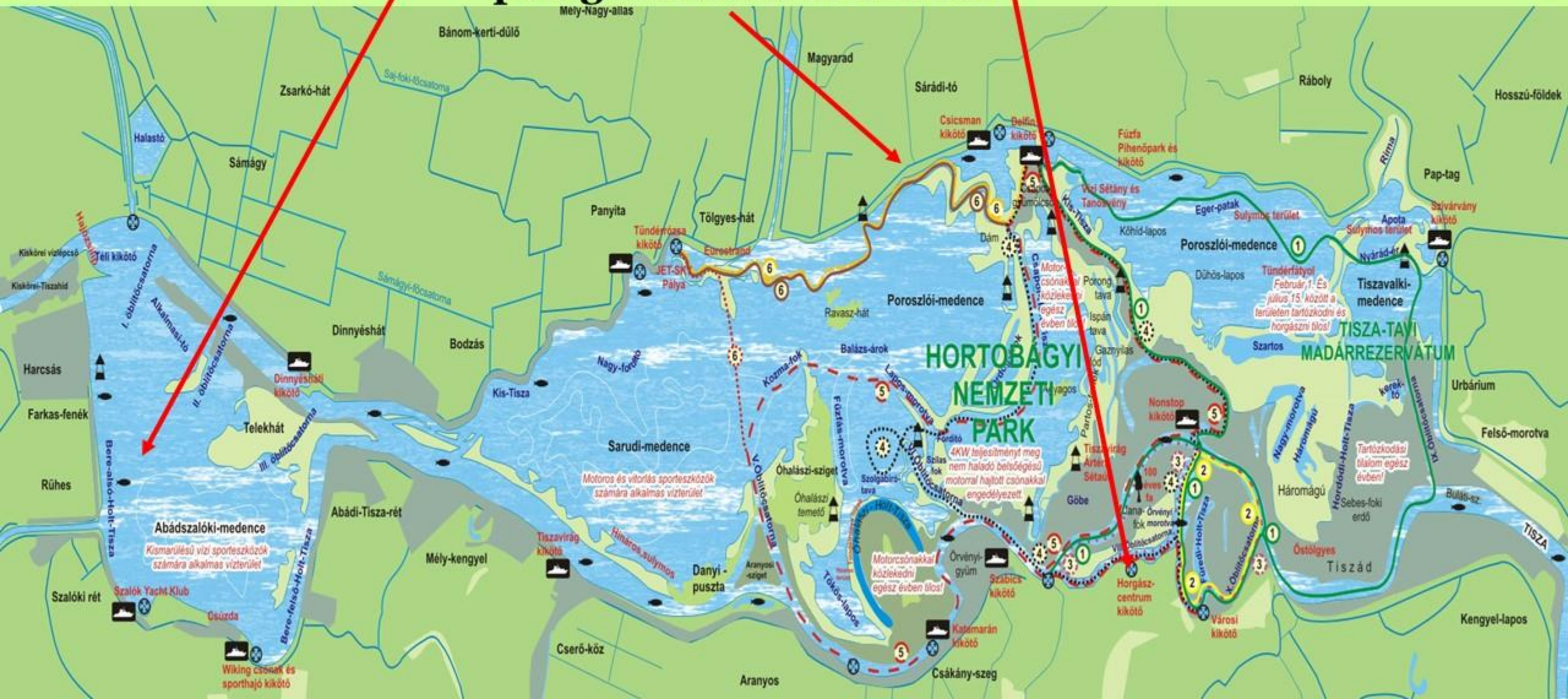
A Tisza-tó ötször nagyobb
a Velencei-tónál.



600 km²

A Tisza-tó ötször kisebb
a Balatonnál.

A helyiek a tavat egy olyan **ámbrás cet**-nek mondják, amelynek farkában Abádszalók, szájánál Tiszafüred, vízkifúvókájánál pedig Poroszló található.



A HÁROM CENTRUM

Poroszló

Tiszafüred

Abádszalók

Megismerd a
mások legújabb központját
a Tisza-órák keretei között a szabadtéri
strandokon! Információk:
www.tiszacentrum.hu

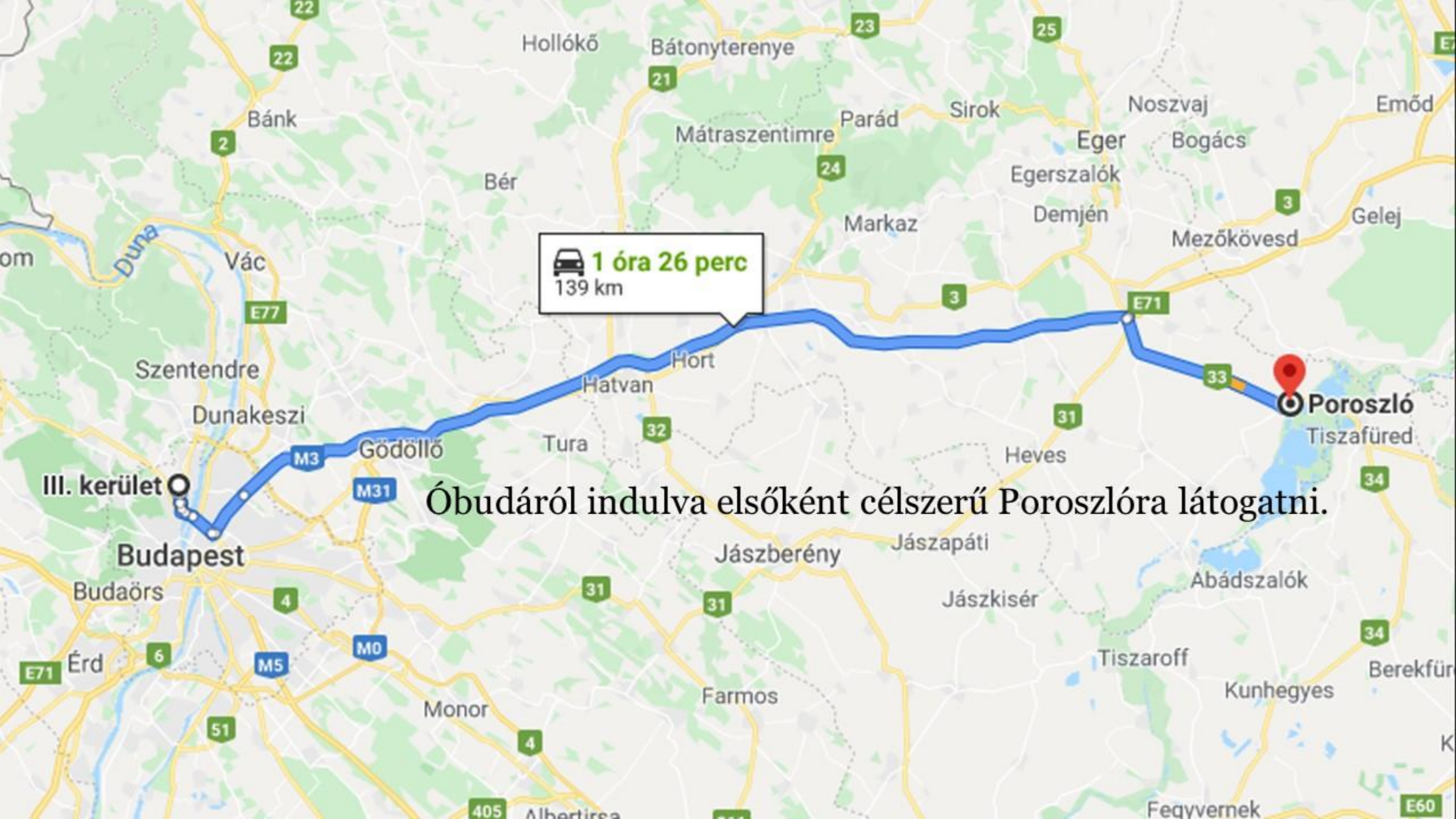




Ezen a térképen látható a Tisza eredeti vonala a tó jelenlegi területén belül.



I' love Tisza-tó



 **1 óra 26 perc**
139 km

Óbudáról indulva elsőként célszerű Poroszlóra látogatni.

Poroszló

Poroszló meghatározó famíliája a Graefl család volt. A Graeflek régi német család, akik Svájcból érkeztek Széchenyi István hívására, a Lánchíd építéséhez.

1869-ben jelentek meg Poroszlón. 15 évvel később pedig már a környék legnagyobb birtokosai voltak, mintegy hatezer katasztrális holdon gazdálkodtak. 1896-ban nyerték nemesi előnevükül a Poroszlóyt.

Graefl Károly először a **faluban lévő kastélyt** építtette 1872-ben.

Négy gyermekük közül Andor poroszlói járási szolgabíró, majd országgyűlési képviselő lett.

1904-ben ő kezdte építtetni a neoklasszicista stílusú **kétútközi kastélyt**, amely az akkor már csaknem kétezer katasztrális holdnyi birtok központja volt.



A falu első említése
Anonymusnál
olvasható, mert itt
állt Árpád földvára,
amelynek nyomai a
mai napig
felismerhetők.

Az egykori poroszlói
földvár makettje a
dinnyési
várparkban látható.



A faluban lévő kastély ma elegáns szálloda



A kastély kertje ma

A **kétútközinek** nevezett kastély azonban siralmas állapotban volt egészen 2014-ig.



Akkor megvette egy jómódú egri család, helyre hozta, de nem üzemel szállodaként.

Ez a kastély eredetileg vadászkastély volt, illetve innen irányították birtokaikat.

1950 után a birtokból „Szovjet-magyar barátság TSz” lett, amely ezt a kastélyt tette meg téeszirodának. Ebben az időben történt meg, hogy egy bika az egyik éjszaka kiszabadult, és tört-zúzott az istállók körül. Az Tsz elnöke kiadta:

- A felelős jöjjön fel hozzám, az irodámba!

Az állatok gondozója fölvezette a kastélyban kialakított elnöki irodába a hatalmas bikát.

Már indultak volna vissza, de a hatalmas állatot nem lehetett csak úgy, egyszerűen megfordítani a szűk helyiségben. A nagy huzavona közepette az állat könnyített is magán, így az iroda telve lett az un. tehénlepénnyel.

Később a TSz épített magának irodaházat a faluban. Akkor meg varrodát telepítettek a kastélyba. Több válaszfalat is kivertek, hogy legyen hely. Azután a varroda is elköltözött, és a kastély pusztulásnak indult.

Poroszló mellett, a víz fölé, cölöpökre épített 1500 méter hosszú pallórendszeren egy kényelmes séta során fedezhetjük fel a Tisza-tó természeti értékeit. Olyan, vadregényes helyekre juthatunk el, ahova sem gyalog, sem csónakkal nem tudnánk, ahonnan betekintést nyerhetünk a Tisza-tó növény- és állatvilágába.





A „**Vízi sétány**” csónaktúra formájában, vagy a Poroszlóról induló kishajóval közelíthető meg. A sétányon elindulva kirándulás tehető gyékényesek, nádasok, ártéri erdők, vízi növénytársulások mentén, a tó korábban megközelíthetetlen vadregényes területére. Az élővilág megismerését madármegfigyelő betekintők, megfigyelőtorny, képes információs táblák, igény szerint szakvezetés segítik.



Akik éppen
megérkeztek
hajóval a vízi
tanösvényről.



Poroszlóra még visszatérünk, de előbb átrándulunk a túlsó partra, Tiszafüredre. Az út keresztül vezet a tó-szerű, viszonylag sekély vízen, majd elérve Tiszafüredhez, átíveli az eredeti, duzzasztva 10 méter mély folyómedret is.



Balról a vasúti híd,
tőle jobbra a közúti,
majd az mellett a
vadonatúj
gyalogos-
kerékpáros híd.

Tiszafüred

Tiszafüredet a Tisza-tó „fővárosának” is nevezik. Érdekessége, hogy ameddig a másik két helység, vagyis Poroszló és Abádszalók azelőtt a Tiszától távolabb feküdt, és csak a duzzasztással ért el hozzájuk közel a víz, addig Tiszafüred mindig is a Tisza partján volt.

Szomorú öröksége azonban, hogy a rákosista diktatúra éveiben Tiszafüred-Kócsújfaluba telepítették ki az „osztályidegen elemeket”.

Tiszafürednek három nevezetessége van: egy termálfürdő, a Kaland-sziget, vagyis egy mesterségesen kialakított szigetre települt, ma már megszokottnak nevezhető kalandpark, és a kutyák számára kijelölt tiszai szabad kutya-strand.

Tiszafüred 1984 óta város.





KALANDSZIGET





Abádszalók

Abádszalók a Tisza-tavon a strandolók és a vízi sportok kedvelőinek Mekkája. Tiszaabád és Tizzaszalók egyesülésével jött létre 1896-ban.

Egykor nagy hagyományai voltak a gyékényszövésnek, kosárfonásnak, amihez az alapanyagokat a Tisza árterülete biztosította. A halasi Csipkeház segítségével sok parasztasszony tanulta meg, és közülük nem egy ma is műveli a csipkekészítés halasi módját.

A tó 125 négyzetkilométeres árterületének 14 négyzetkilométeres szabadvíz felülete Abádszalóknál található. A település ma már a vízi sportokat, szabad strandokat, könnyűzenei programokat kedvelő turisták közkedvelt helye. Az „Abádszalóki Nyár” rendezvénysorozat kulturális, képzőművészeti, és sportprogramjai évek óta vonzzák a látogatókat.

2005-ben Abádszalók városi címet kapott.

Az abádszalóki szabad strand a kedvelt csúszdával.



Ugyanaz közelről.








Víziernyőzés



A man in a black vest and red shorts is standing on a FlyBoard, which is being pulled by a red Yamaha jet ski. The jet ski is carrying two people, a man and a woman, both wearing black vests. A thick, vertical column of water is being pumped from the jet ski up to the FlyBoard, lifting the man high into the air. The background shows a lake, trees, and a cloudy sky.

FlyBoard a neve ennek az új örületnek.
A vízisízót a tömlőn át pumpált erős
vízsugár kiemeli a vízből.



Akik nem tudnak vízisízni,
ilyen banán-szerű „izére”
ülhetnek. Nekik ezt vontatja
az erős és gyors motorcsónak.



**Ezek az e tájon egykor volt
parasztházak mini makettjei**

Abádszalókhöz közel esik **Kisköre**. Ez a település arról nevezetes, hogy itt épült fel 1973-ban az a vízlépcső, amely felduzzasztva a Tisza vizét, létre hozta a tavat.

Létrehozásának két fő indoka volt:

- Az így létrejövő hatalmas víztározó jelentős mértékben tudja csökkenteni az alatta lévő terület árvízveszélyét;
- Az egész év alatt itt felgyülemlett víztömeeggel hatalmas területek öntözése válik lehetővé.

Miként egykor Tiszalöknél, itt is két nagy öntözőcsatorna létesült, a Nagykunsági, és a Jászsági főcsatorna.

Érdekesség, hogy van még egy csatorna, amelyet ez a víztömeg táplál: a Horthy csatorna, amely az ország egyetlen viadukt csatornája, 330 méter hosszú.

A vízlépcső erőműve természetesen elektromos áramot is termel, kb. annyit, amennyi egy Szolnok nagyságú város áramfogyasztása.

**A Horthy csatorna ilyen érdekes. Tiszaörvényestől indul,
és 1940-ben adták át!**



Említést érdemel még a kiskörei hal-lépcső.

Mivel a tó vízszintje és a Tisza között akár 10 méteres különbség is lehet, ezért egy átjáró kiépítésére volt szükség a halak számára. A hallépcsőt a Komplex Tisza-tó projekt keretén belül építették, európai példák alapján.

Ez lett a kontinens legnagyobb hallépcsője a maga közel másfél kilométeres hosszúságával. A vízlépcsőt megkerülve összeköti a tavat az alsó folyószakasszal még akkor is, ha a kettő között akár 10 méteres különbség is van.

A 10 méteres különbséget 37 kisebb szintkülönbségre bontja, vagyis 25-30 cm-es szintkülönbségű kis vízesésekből áll. Ilyen kis „bukókon” a halak fel is, le is tudnak közlekedni. Kisebb-nagyobb pihenőket is kialakítottak számukra, hogy ne kelljen egyszerre megtenniük az utat.

An aerial photograph showing a large dam structure on a wide river. To the right of the dam, a semi-circular fish ladder (water staircase) is visible, consisting of several small pools connected by narrow channels. The surrounding landscape is lush with green trees and grass. In the background, the river continues to flow through a valley with rolling hills under a clear sky.

Ez a vízlépcső

**Ez a félkörív a
halak
„lépcsőháza”**

A wide river flows through a park-like setting. The river is divided into sections by concrete structures. In the foreground, a concrete weir with a wooden gate is partially submerged, with water cascading over it. To the right of the weir is a stone wall. Further upstream, another similar weir is visible. The riverbed is composed of large, light-colored rocks, creating riffles. The banks are lined with rocks and some green plants. In the background, there is a dense line of trees with autumn foliage in shades of green, yellow, and brown. The sky is clear and blue.

Ezek a pihenők

Ezek a lépcsők

A hallépcső és a 10 méteres szintkülönbség megmozgatta a fantáziát, és a tervek szerint 2021-re elkészülhet a Tisza-tó kiskörei végénél Magyarország első rafting-pályája. Az Alföldön!!!



Kiskörétől visszaindulunk Poroszlóra. Az oda vezető út érinti a negyedik olyan települést, amelyik szintén a Tisza-tó idegenforgalmából igyekszik megélni. A falu neve Sarud. Ennek partján láthatjuk ezt a vízi csodát:



Ugráló "paradicsom" Sarud partjánál

Azért megyünk vissza Poroszlóra, hogy meglátogassuk az ide épített **ÖKOcentrumot**, benne Európa legnagyobb édesvízi akváriumát.



Tisza-tavi Ökocentrum

ÓRIÁSAKVÁRIUM

Poroszló



TE IS
MEGLÁTOGATSZ
POROSZLÓN?

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA

www.tiszataviokocentrum.hu
info@ttoc.hu · +36 36 553 033



A **Tisza-tavi Ökocentrum** szabadidős élményközpont, amely a Tisza-tó élővilágát és a helyi bioszféra működését mutatja be. 2012 áprilisában nyílt meg. Célja egy olyan, európai viszonylatban is ritkaságszámba menő látogatóközpont létrehozása, ahol kapcsolódik egymáshoz a turizmus és a természetvédelem.

Az Ökocentrum központi épülete egy leszállni készülő madarat szimbolizál.

A látogatóközpont fő attrakciója az 1 millió liter összterfogatú édesvizű akvárium. Az akváriumban olyan halfajok is láthatók, amelyek hazánk vizeiben egykor bőven mutatkoztak, mára azonban már csak itt, az akváriumban tekinthetők meg.

A

kikötő

központi épület

szabad strand





Az Ökocentrum központi épülete egy leszállni készülő madarat szimbolizál.

Kilátás a toronyból



A központi épület alagsorában tekinthető meg a nevezetes akvárium.







Köztudott: A nagy hal megeszi a kis halat





A főépület I. emeleti szintjén található:

Fordított világ: számos élőlény nappal alszik, rejtőzik, és csak sötétedéskor jön elő. Ezért ez a terem be van sötétítve, és sejtelmes kék fénnel éjszakai állapotot produkálnak. Azután amikor nekünk valóban éjjel van, ott felgyulladnak a fények, ebben a részlegben akkor lesz nappal.



A kaland terem



A földszint üvegfalán keresztül az épület körül létrehozott mesterséges tó életét kísérhetjük figyelemmel – a kormoránokat, jégmadarakat, rózsás gödényeket. *(Ez utóbbiakat inkább pelikán néven ismerjük!)*



Az üvegpadlókon át bepillantunk a vizek mikrovilágába is.





A földszinten kapott helyet a 3D technikával működő mozi, ahol 50 néző 20 perces filmben láthatja az Ökocentrum élővilágának rejtett titkait is.



A központi épületet szép park övezi, sok érdekességgel.



- SZABADIDŐPARK NYUGAT
LEISURE PARK WEST
- Kormorános tó
Cormorants' lake
- Rönkjátszótér
Log playground
- Pelikános tó
Pelicans' pond
- Fácán / Fogoly
Pheasant / Partridge
- Dámszarvasok
Fallow deers
- Poroszlói Tájház
Village Museum
- Nyusziudvar
Rabbit run
- Tutajos tó vizi játszótér
Wooden rafts water playground
- Sövénylabirintus
Hedge labyrinth
- Rendezvénytéri (2. sz.) kapu
Gate No2 (entrance/exit)
- ← Főépület főbejárata
Main building entrance
- ← Szabadidőpark kelet
Leisure Park East
- ← Tisza-tó kikötő
Lake Tisza pier



Lehet válogatni
a látnivalók között.

Dámvad →



Lehet tutajozni.



Ez az út vezet a tájházhoz





Ilyen társas csónakokba ülve lehet barangolni egy kicsit a nádasok rengetegében.



A már említett Vízi sétányhoz is ők visznek el. Száraz lábbal megközelíthetetlen.

A kishajó vezetője egyben szakértője a nádi világnak is.





A híres tiszavirágzás, vagyis a kérészeknek néhány órás, hemzsegő nász- és haláltánca.

Néha, esténként, lézer show-val is szórakoztatják a nagyérdeműt.

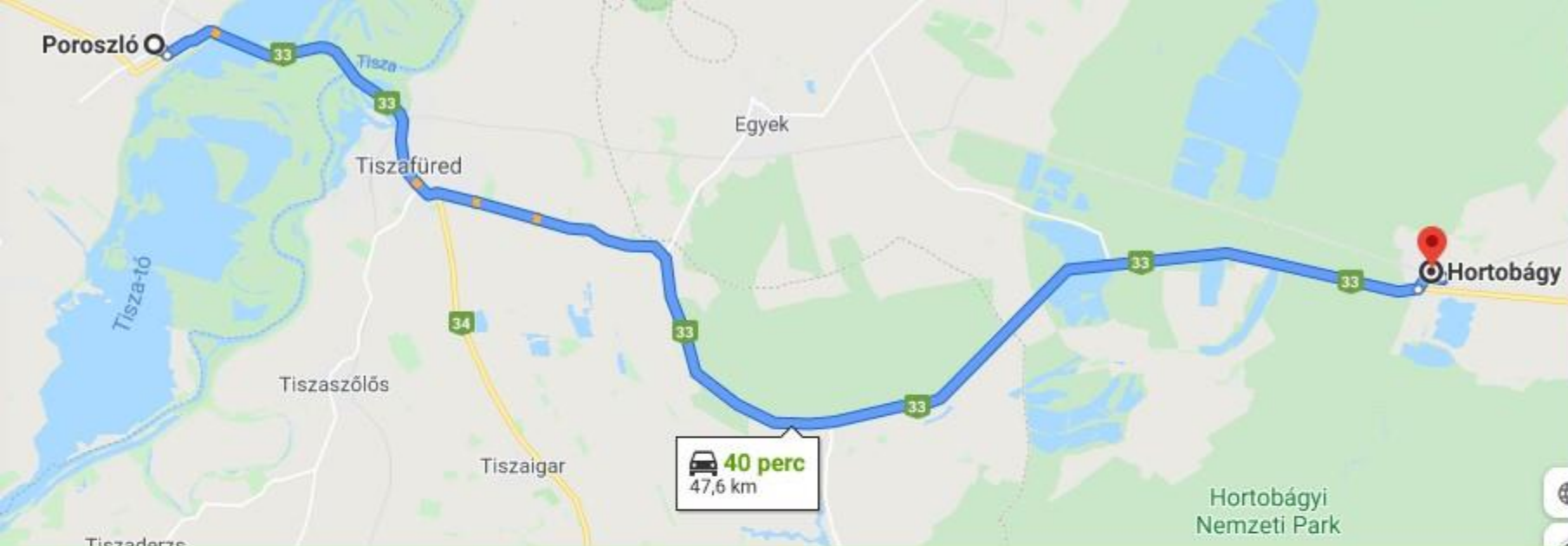






Vihar készül a tavon





A Poroszlóról Tiszafüredre átvezető út folytatása a Hortobágyra vezet.



Még egy nappali búcsú pillantás



A serene landscape photograph capturing a sunset over a calm body of water. The sun is positioned low on the horizon, creating a warm, golden glow that reflects on the water's surface. In the foreground, the dark, silhouetted branches of a tree hang down from the top and right sides of the frame. The water is still, with a few dark rocks visible in the lower portion. The word "VÉGE" is superimposed on the water in a stylized, red-outlined font with a slight shadow effect.

VÉGE